Poštnina plačana v gotovini

Cena 1 Din

Mariborski Večernik »JUTRA«

Leto I. (VIII.), štev. 123 Maribor, četrtek, 29. septembra 1927

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon: Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Demontiranje ljubljanske in zagrebške univerze

Ukinitev medicinskih fakultet v Ljubljani in Zagrebu

BEOGRAD, 29. septembra. »Pravda« poroča iz zanesljivega vira, da pripravlja ministrstvo prosvete sporazumno z ministrstvom za narodno zdravstvo ukinitev medicinskih fakultet na ljubljanski in zagrebški univerzi. Po novem načrtu bi ostala za vso državo samo medicinska fakulteta v Beogradu.

Zamotani položaj

Vlada v vedno večji stiski — Popolna nejasnost glede Davidovićeve taktike

BEOGRAD, 29. september. Najnovejši Davidovićev govor v Bjelini označujejo vladni krogi splošno kot znamenje popuščanja. Nasprotno pa se naglaša v demokratskih krogih, da se more ravno ta govor smatrati takorekoč za vojno napoved Vukičevićevi vladi. Mnogo se komentira v političnih krogih rezultat zaupnega razgovora med Davidovićem in dr. Behmenom. Davidović je namreč pri tej priliki izjavil, da bo štela Demokratska Zajednica že v kratkem 102 poslanca in bo mogla staviti vladi nove pogoje. V radikalnih krogih se zatrjuje, da je Vukičević že dobil migljaj, da naj se prostovoljno umakne, da se bo lažje izvršilo razvozljanje notranje-političnega položaja.

Ministrski predsednik Vukičević je bil danes dopoldne napram novinarjem zelo rezerviran. Izjavil je, da je treba počakati rezultate seje radikalnega kluba, ki je sklicana za 3. oktobra ob 5. popoldne. Vukičević je imel danes dopoldne daljša posvetovanja z radikalnimi ministri in vodjo muslima nov, dr. Spahom. Ne majhno je bilo presenečenje, ko se je včeraj opoldne zvedelo, da je Vukičević neopaženo odpotoval v neznani smeri iz Beograda in se vrnil šele pozno zvečer. Domneva se, da se je odpeljal z avtom v Topolo, da poroča kralju o težkočah, ki so se pojavile v vladi vsled Davidovićevega stališča.

Veliki naši jesenski manevri

BEOGRAD, 29. septembra. Danes so se pričeli v okolici glavnega mesta letošnji veliki jesenski manevri, katerih se udeležujejo vojaške edinice vseh vrst, donavsko bojno brodovje in vojaška letala. Manevre vodi komandant kraljeve garde, general Živković, prisostvujejo jim pa: vojni minister general Hadžić, admiral Prica kot odposlanec vojne mornarice, oficirji generalnega štaba in vsi inozemski vojaški atašeji.

Cena beg odide v Prago

BEOGRAD, 29. septembra. Dosedanji albanski poslanik na našem dvoru, Cena beg je posetil včeraj zunanjega ministra dr. Marinkovića, da se poslovi od njega, ker je premeščen v Prago. Tukajšnji diplomatski krogi označujejo to premestitev kot zelo karakteristično, ker prihaja ravno v momentu, ko odnošaji med Albanijo in Jugoslavijo še vedno niso razčiščeni. Najbrže bo sedaj tudi naša vlada premestila poslanika Jeftića iz Tirane.

Borza

LJUBLJANA, 29. sept. Berlin 13.53, Curih 1095.50, Dunaj 801'7, London 276.4, Newyork 56.73, Praga 168.42, Milan 310.50, Pariz 223.50. — Efekti: Celjska 164, Ljub. kreditna 138, Prva hrvatska 850, Kreditni zavod 160, Vevče 135, Ruše 260—270, Stavbna družba 56, Šešir 104, Strojne tovarne 70.

Spominjajte se CMD

Preprečeni atentati bolgarskih komitašev

BEOGRAD, 29. septembra. V Solunu so bili aretirani včeraj trije bolgarski komitaši, pri katerih so našli bombe. Pri zaslišanju so izjavili, da so nameravali izvršiti atentat na jugoslovanski konzulat, na francosko-srbsko banko, na srbsko ljudsko šolo in na vsa skladišča jugoslovanske proste cone v pristanišču, kar pa je vsled njihove aretacije preprečeno. Vrh tega so hoteli izvršiti atentat tudi na stanovanje grškega mestnega guvernerja. Pri aretirancih so našli dokumente, iz katerih je razvidno, da je pričela macedonska organizacija veliko ilegalno akcijo in da se njeni organi že nahajajo deloma na jugoslovanskih tleh, deloma pa v Grčiji in na Bolgarskem.

ATENE, 29. septembra. Poveljnik tretjega grškega armadnega zbora poroča vest o aretaciji treh bolgarskih komitašev, ki so pripravljali bombne atentate v Solunu. Vojaške oblasti so hermetično zaprle mejo proti bolgarski in izvršujejo najstrožji pregled do šlih potnikov.

ARETIRANI PONAREJEVALCI POLJSKIH BANKOVCEV.

V bližini Przemysla so bili aretirani včeraj trije ponarejevalci bankovcev. Eden izmed njih je pozabil v železniškem vozu kaseto, v kateri je imel 250 ponarejenih novčanic po 5 zlotov. Pri zaslišanju je izjavil, da je prodajal falzifikate za 40 odstotkov normalne vrednosti.

Štiriperesna tatinska deteljica

Zabavni in veseli uzmoviči pred mariborsko poroto

Maribor, 28. septembra.

Štiriperesna deteljica, Franc Litrop, čevljarski pomočnik iz Turnišča, Štefan Bizjak, tudi čevljar, doma iz Zagreba, Ciril Stanek, oženjen čelavec iz Hrastja pri Ljutomeru in Franc Filipič, delavec iz Stare ceste pri Ljutomeru, obtoženi hudodelstva tatvine in potepuštva, so že dobri znanci mariborske kaznilnice, oziroma sodišča. Posebna junaka v stroki tatvin sta Franc Litrop in Štefan Bizjak. Komaj sta 3. aprila 1927 zapustila zapore v Mariboru, že sta v družbi svojih starih prijateljev Cirila Staneka in Franca Filipiča izvršila v noči 12. maja kar dva vloma v Turnišču. Do tega časa pa sta rajžala od kraja v kraj in po lastnem priznanju obletela vsaj pol Jugoslavije, seve brez dela. Dne 11. maja sta se sešla v ljutomerskem okraju s Cirilom Stanekom in Francem Filipičem. Dolgo ni trajalo posvetovanje. Dogovorjeno, storjeno. Vsi štirje so mahnili proti Prekmurju in prišli okrog polnoči v zaželjeno Turnišče. Bili so seve lačni in so zato najprej izpraznili mesarju Ivanu Korduši mesnico ter mu odnesli za okrog 4.000 Din klobas in mesa, kar vse so zanesli na polje, skrili v pšenico in postavili stražo, da jim plena ne odnese druga nočna lisica. Potem so se splazili v temni noči nazaj v vas in odprli trgovino usnjarja Emanuela Baderja, kateremu so odnesli nič manje kot 150 bokskož, vrednih okrog 30.000 Din. Tudi to so zanesli v pšenico, kjer so zložili Korduševo mast, meso in klobase. Malo so počivali, si izposodili v vasi še voziček in korajžno odpeljali usnje preko Beltincev. Zvečer pa so šli nazaj v Turnišče in odnesli iz pšenice še skrito mast in meso. S tem plenom so potem nadaljevali pot do Dokležovja drugo noč. Trije, Litrop, Bizjak in Stanek so potem odšli z ukradenim plenom v Ljutomer, da ga vnovčijo, Filipiča pa so pustili z ostankom še na straži v pšenici.

Orožniki pa so med tem že zvedeli o drznem vlomu v Turnišču in že na postaji v Ljutomeru aretirali tatove s težko nabasanimi nahrbtniki. Večji del ukradenega blaga so izsledili in vrnili lastniku.

Vsi štirje obtoženci so se zagovarjali zelo samozavestno. Priznaio skoro vse, kar jim očita obtožnica in ni bilo treba zaslišati niti ene priče. Številni poslušalci v porotni dvorani so se ves čas zaslišavanja izredno zabavali. Mogoče obtoženci niso vedno namenoma govorili tako zafrkljivo, a jim je uhajal jezik na tak način, da se niso mogli vzdržati smeha niti resni gospodje sodniki.

O glasu obtožencev pišejo z občin: Litrop je velik tat, na najhujšem glasu. Bizjak je skrajno nevaren tujemu imetju, Stanek je popolnoma ničvreden tat in Filipič na slabem glasu, o katerem se ne more nič dobrega poročati.

Litrop pravi, da je res kradel, da pa ni kriv, ker jim je rekel neki čevljar, da bo odkupil kože in bi moral dotični čevljar odgovarjati... Bizjak pa zagovarja dotičnega čevljarja, ki baje ni vedel, da so stvari ukradene. O tatvini se izraža nad vse malenkostno n. pr.: »Prvi dan sem prodal šest kož, pa te je dobil nazaj oni čifut« (misli veletrgovca Baderja, pri katerem so vlomili), zato ne more razumeti, kako more biti vrednost ukradenih predmetov tako strašno visoka »ker je vendar tiste kože židov natrag dobil...!« Stanek je opravičeval svoj tatinski pohod s tem, da ga je trla neznosna sila in pomanjkanje. Žena mu je bila pred porodom in morali so jesti repinci brez olja in soli... Obtoženec je bil že pri neki poroti obsojen, pa pravi, da niso porotniki pravilno sodili, ker so ga spoznali krivega vloma mesto tatvine... »Pač pa naglašam, da so bile tiste kože kmalu tudi meni ukradene. Bader itak ni bil zadovoljen s tem, da so mu bile skoro vse kože vrnjene in se je izrazil, da bi mu bilo ljubše, da bi fakini vse odnesli, da bi bil tako dobil več od zavarovalnice!« Govoreč o svoji preteklosti pravi Stanek: »Ko sem prestal prvo tatinsko kazen, sem videl, da ni to za mene obrt!« V nadaljnem razlaga, kako je »skrahirala« Slavenska banka in ga oškodovala. »Vrgel sem se zato k tihotapstvu. Moje posestvo pa, ki je bilo vredno 22.000 Din, je prodalo sodišče v moji odsotnosti za 4.000 Din... Najprej smo morali živeti v družini z milodari, potem pa z repinclom brez masti, olja in soli...

Filipič je bil razmeroma še najmanj kriv. Pripoveduje, kako so ga ostali trije tolažili, ko je hotel zapustiti tatinsko družbo, češ: »Saj ti ni treba nič delati. Vse stvari spravimo v denar. Peljal boš z vozom samo kože!«

Na vsa stavljena vprašanja so porotniki odgovorili potrdilno in so bili obsojeni: Litrop in Bizjak vsak na pet let težke ječe, Sanek na tri in Filipič na dve leti težke ječe. Po prestani kazni pa bodo morda poslali prva dva še v prisilno delavnico, proti čemur sta razburjeno protestirala, kljub temu, da sta petletno kazen sprejela brez ugovora.

Strahote ciklona v Bački

Ciklon, spremljan od toče in dežja, ki je divjal predvčerajšnjim v Bački, je povzročil kolosalno škodo, ki je še ni mogoče preceniti. Meteorološke postaje so ugotovile, da je prišel ciklon iz Rumunije in z velikansko brzino preletel celo Bačko in Srem. Središče je bilo v južni Bački, kjer so bile prekinjene vse telefonske in brzojavne zveze. Železniška proga Sombor—Novi Sad je bila tako poškodovana, da je bil promet šele včeraj obnovljen. Orkan je rušil dimnike, toča, debela ponekod kakor kokošja jajca, pa je polja popolnoma opustošila in razbila tudi številna gospodarska poslopja.

Slovenjebistriška kronika

Po volitvah v volitve — Domača številka tri — Invalidi na orožnih vajah — Meščanska šola in letina — Sveti Jernej in sveti Černej

Slov. Bistrica, 28. septembra.

Za nami so volitve v narodno skupščino. Potekle so mirno, le prva skrinjica ne more preboleti poraza, ker ji je primanjkovalo najmanj 80 krogljic, da bi dosegla vsaj isto številko, kakor se je prorokovalo za najslabši slučaj.

Sedaj se pripravljajo stranke s polno paro za občinske volitve. Kakor se čuje, bomo imeli pri teh celo 6 skrinjic in 204 kandidate. Ker pa je za občinske volitve le 336 volilcev, bi ostalo torej le 132 prostih. Nemška lista je že sestavljena. V niej se bliščijo imena treh mesarjev. Lastnik holandskega mlina na pih jo je tudi že »sestavil« in že se mu sanja, da oblastno sedi na županskem stolčku. Karletova še ni popolna. Prerekajo se še, ker so se sprli z edinostjo in jo vlečejo vsak na svojo plat. Sestava drugih pa gre mirnim potom naprej. Boj bo hud, kajti vsi silijo v ospredje in k stolčku.

•

Številka 3 je ob današnjem položaju v Slov. Bistrici zelo pomenljiva. Imamo po tri advokate, zdravnike, sodnike, davčne uradnike, kanceliste, svečenike, solicitatorje, babice, po tri cerkve, šole, narednike in končno — v naših gostilnah dobiš za »gabelc« le tri stvari: golaš, kajželc in »flek župo«.

•

Evidenca vojne uprave mora biti zelo pomanjkljiva, kajti k orožnim vajam za 23. tm. se bili poklicani tudi invalidi in celo taki brez nog. Čas bi že bil, da si poskrbi uprava bolj natančen seznam onih, ki vsled svojih v vojni pridobljenih hib niso sposobni za orožno vajo, torej tudi ne za vojaško službo.

•

Naša meščanska šola postaja že pravi babilonski stolp. Nekateri jo hočejo povišati za eno nadstropje, drugi jo hočejo raztegniti proti južni strani, tretji pa nočejo o prezidavi ničesar slišati. Radovedni smo, kako bo stvar končala. Mogoče bo Bog vsem skupaj zmešal jezike.

•

Vinogradi kažejo prav dobro. Branje se prične kmalu in kakor se govori bodo vinogradniki z letošnjo letino zelo zadovoljni, med njimi najbolj lastnik »Pasjega grabna«.

•

Nad lekarno Sv. Jerneja je pričel ordinirati novodošli zdravnik dr. Černej. Želimo simpatičnemu gospodu obilo uspeha! Le to bi bilo želeti, da bi Poharcem raztolmačili, da se lekarna imenuje »Sv. Jernej«, ne pa novi zdravnik »Sveti Černej«.

•

Obilo projektov, ki bi bili sicer izvedljivi, je padlo v vodo. Stanovanjske hiše ne bo. S cesto v Oplotnico ne bo nič. Sirotišnica je le na papirju. Vodovoda ne bomo imeli. Nova ljudska šola so le sanje. Industrijska podjetja so izostala, pač pa ostanejo velike kasarne, v katerih prebiva le 30 mož posadke. In sedaj se nam obljubljajo še redovnice, ki nameravajo kupiti hišo pri samostanski cerkvi.

•

Kakor rečeno, imamo prav dobro letino. Bogec nas je pogledal pri velikem oknu. Krompirja, fižola, pšenice, turščice, vinčka itd. v obilni meri. Do prihodnje letine bodo zlati časi, ker bomo prav pridno pili, papali in peli.

•

Nesrečni koleki

Letošnje jesensko porotno zasedanje ima kar štiri slučaje uradne poneverbe. Včeraj se je zagovarjal radi poneverbe magistratni uradnik mesta Maribora, danes sedi na zatožni klopi sodni uradnik, jutri bodo razpravljali o poneverbi ptujskega magistratnega uradnika, v soboto zopet bodo sodili končno o bivšem carinskem uradniku Edu Rupu iz Stare Pazove in finančnem pregledniku Pavlu Dertniku.

Današnjega obtoženca A. G. so zapeljali koleki. Na njegovem oddelku na sodniji v Mariboru so prihajale dostikrat vloge z visokimi koleki, ki so se slabo držali aktov, pa jih je zato odlepil in zopet uporabil. Drugič zopet so stranke vložile svoje prošnje brez zadostnih kolekov in so jih morale potem naknadno prinesti uradniku ali pa so mu izročile kar denar, da je on kupil koleke. — Slaba plača, bolezen v rodbini in pa lepa priložnost, vse to je uradnika premotilo, da je pozabil svojo službeno prisego in dolžnost ter uporabil založeni denar za koleke, ali ne prepečatene koleke zopet prodal, drugič zopet je že rabljene koleke nalepil na vloge. Prišla pa je revizija finan. ravnateljstva in revizor je pri pregledovanju aktov sam opazil uradnika, kako je sumljivo manipuliral pri kolekih in nekaj vtaknil v žep. Celo tako nepreviden je bil obtoženec, da je samemu revizorju finančne oblasti ponudil v nakup kolek, ki je bil že rabljen. Državna uprava je bila oškodovana za nad 5.000 Din. Revizor je ugotovil podobno manipulacijo še v enem oddelku istega urada. Uradnik, ki je bil tam prizadet, pa je med tem že umrl.

Obdolženi taji krivdo in pravi, da mu je nekdo iz sovražnosti napravil zadevo s koleki. Nadalje se izgovarja, da so koleki slabo lepljeni, tako da padajo sami z vlog. Posebno v njegovem oddelku je baje velika vročina, ki povzroča, da se koleki sami odlepijo. O kolekih, ki jih je ponujal na prodaj, pa pravi obdolženi, da jih je dobil od neke bogate stranke, ki je prvotno preveč kolekovala in mu je rekla, naj si kolek obdrži.

Manipulacije s koleki so imele sedaj za posledico, da je država dostavila vsem uradom stroje, s katerimi se morajo vsi koleki na vlogah takoj prelukniati, tako da jih ni mogoče več dvakrat rabiti.

Razpravo vodi dss. dr. Pihler, votanta sta dss. dr. Senjor in okr. sodnik dr. Travner. Zapisnikar avsk. Levstik. Državni pravdnik dr. Zorjan, zagovornik dr. Stor. Dvorana nabito polna. Med poslušalci je zlasti mnogo juristov, sodnih uradnikov. Zaslišavanje obtoženca je trajalo do 10.30, nakar je bil pozvan v dvorano finančni svetnik dr. Valjavec kot prva priča. Več kot eno uro je razlagal priča porotnikom, kako je vršil revizijo kolkov in kateri so po njegovem mišljenju nalepljeni drugič in podobno. Da bi si porotniki laže predstavljali uradno poslovanje na zemljiškoknjižnem oddelku, kjer je bil nastavljen obtoženec, so šli sodniki, porotniki, drž. pravdnik in zagovornk na imenovani oddelek, od koder so se vrnili opoldne. Nastopil je druga priča dr. Pavlič, ki je tudi vršil revizijo kolekov v uradu obtoženca in ki pove svoje mšljenje, kateri koleki so drugič nalepljeni. Obtožene ctrdi v posameznih primerih, kjer so evidentno napačni kolki na spisih, da jih je moral nalepiti kdo drugi potem, ko je on obtoženec že odložil spis. Po zaslišanju še nekaterih prič je bila razprava ob 13. uri prekinjena do 15.30.

Zagonetni mrlič v vagonu

V Gutmanovi livarni v Osijeku so našli neznanega človeka, ki je umrl med železniško vožnjo vsled težkih poškodb na trebuhu. Truplo so v Osijeku obducirali in ugotovili, da gre za brivskega pomočnika Tahira Čelića iz Bosanske Dubice, ki ga je v neki gostilni kmet Anton Lopček v prepiru sunil z nožem v trebuh. Navzoči so ga prenesli v vlak, da odide v bolnico, ker pa ga ni nihče spremljal, je ostal sam v vagonu in potoma umrl.

Mestna Orjuna Maribor

sklicuje članski sestanek na petek, dne 30. t. m. ob 20. uri v malo dvorano Narodnega doma. Udeležba obvezna. 1171

Mariborski in dnevni drobiž

Nov šef kabineta ministra za socijalno politiko.

Za šefa kabineta ministra za socijalno politiko je imenovan dr. Stanko Majcen, komisar pri velikem županstvu v Mariboru. —

Iz življenja v pragozdovih ob Amaconki.

Pod vodstvom barona Adolfa pl. Dungerna je priredil kulturni odelek filmskega podjetja Ufa v Berlinu leta 1924. ekspedicijo v še neznane kraje okrog reke Amaconke v Južni Ameriki, da tam filma in tako ohrani za znanost in potomstvo spomine na življenje v pragozdovih na obalah reke Amaconke polnih najčudovitejših skrivnosti. Prebivalci teh pragozdov, bodisi v vrhih visokih dreves, ali na zemlji, v njej, ali v reki, z eno besedo, vse kar živi in diha v tem divjem kraju, se nazorno vidi na platnu. Vidimo tisoč smrtonosnih malih ribic, ki niso večje od človeške dlani, ki napadajo morsko svinjo, težko 120 kg, in jo v 10 minutah oglodajo do kosti! Nad 2000 krokodilov v enem krdelu, ki jih napadajo in love domačini; opasne strupene kače, ki žive v tropskih krajih, a kmalu nato na tenki vejici kolibra, manjšega od palca! Krasne slike in divni prizori tamkajšnje pokrajine in iz življenja domačinov. Kakor, da bi gledali bajko, in vendar je vse živa resnica. Mesece in mesece se je izpostavljala ekspedicija največjim nevarnostim, da je mogla sfilmati ta čudoviti užitek. — Ta film bo predvajala Zveza kulturnih društev v soboto ob 2. in 4. pop. in v nedeljo ob ½10., 11. dop. in pol 3. popoldne. Cene za vse enake, za 3 Din, sedež lože 5 Din. Priporočamo občinstvu zlasti nedeljske predstave.

Nedostojno obnašanje Rapidovcev.

V nedeljo, dne 25. tm. je bil eden izmed naših sotrudnikov priča, kako nedostojno in naravnost surovo so se vedli med vožnjo iz Vuhreda do Maribora nekateri člani tega sportnega društva. Očividno so jih povabili za ta dan njihovi nemški bratci Marenberga, da utrdijo s svojim prihodom v »ogroženem« obmejnem kraju nemški značaj marenberškega trga. Navdušeni sprejem po nemških domačinih je pa stopil nemškim sportnikom iz Maribora v glavo. V večernem vlaku so ves čas do Maribora naravnost hrupno in izzivalno govorili v svojem mariborskem nemškem dialektu, vpletali vmes v zasramovanje slovenske besede, se suvali in razsajali po vagonu, kakor da bi živeti v predvojnih avstrijskih časih. Klub navzočnosti dam so kvantali hujše kakor kak hribovski pastir. Svojo posurovelo nemško kulturo so kazali ves čas do Maribora. Upoštevamo radi, da je sport internacijonalen. Kot zavedni Slovenci, ki damo kai na dostojen nastop, bi se pa stokrat premislili, da bi se spuščali na igrišču v borbo z društvenimi člani, ki so se v nedeljo obnašali kakor divjaki. —

Informacije o izseljeniških zadevah,

oziroma o razmerah naših izseljeniških državah daje interesentom socijalno-politični odelek mestnega magistrata v Mariboru, Rotovški trg 9. —

Truplo v Dravi

Včeraj ob pol 18. so pasanti z državnega mostu opazili v Dravi žensko trupo, ki ga je narastla voda nosila proti Ptuju. Identitete se ni moglo ugotoviti, pač pa so bile o zadevi obveščene orožniške postaje. —

Policijska kronika.

Od srede na četrtek je bila aretirana samo ena oseba radi suma goljufije, vloženih pa je bilo 16 prijav: 7 radi prestopkov avtomobilnega reda, 6 radi prestopkov cestno policijskega reda in 3 radi manjših deliktov. —

Strašna vaška tragedija.

Pred več dnevi se je kmet Sava Starčević vrnil iz zaporov okrožnega sodišča v Banjaluki, kjer je prestal trimesečno kazen radi tatvine volov. Takoj po svojem prihodu na dom je hotel posiliti svojo 17letno hčerko Ivanko, ki pa se je obupno branila. Pohotni oče ji je strgal obleko s telesa, nakar ga je hčerka v obupu udarila s tako silo po glavi, da se je zgrudil smrtno ranjen na tla. V razburjenosti je nato očetu še odsekala glavo in se potem sama javila sodišču.

Društvo stanovanjskih najemnikov v Celju

sklicuje za nedeljo, dne 2. oktobra ob 9. dop. javen shod, ki se bo vršil v Celjskem domu, (Hotel Union). Ker se bliža usodni 1. november in se vlada pripravlja, da ukine še one malenkostne ugodnosti, ki jih nudi že sicer itak okrnjeni in poslabšani stanovanjski zakon socialno slabim slojem, je potrebno, da povzdignejo stanovanjski najemniki še v zadnji uri ponovno svoj glas tako, da nas bodo slišali merodajni gospodje v Beogradu. Društvo vabi torej vse svoje člane ter tudi vse strokovne organizacije, da se zanesljivo udeležijo tega javnega zborovanja polnoštevilno ter pošljejo k istemu svoje oficijelne zastopnike. Govoril bo znani marljivi strokovnjak, g. Josip Mohorko iz Maribora. Naj torej ne izostane nobeden najemnik. —

Za koniske dirke na Teznu

v nedeljo, 2. okt., je prijavljenih 23 konjev, med temi trije grofa Jankoviča iz Lipniec. Vse dirke bodo torej številno dobro zasedene in z ozirom na izboren koniski materijal tudi zanimive, ker bo pri vsaki dirki več favoritov. Totalizator bo brezdvomno izplačal visoke zneske. Dirke se prično točno ob pol 15. uri. Izpred Velike kavarne vozijo avtobusi. Na dirkališču je godba in šotori za okrepčila. Dirke se vrše ob vsakem vremenu.

Voz premoga za tombolo invalidov.

Mestni magistrat mariborski je dovolil za javno tombolo invalidov, kakor se nam naknadno poroča, en voz in ne en vagon premoga, kakor smo zadnjič pomotoma poročali. —

Koncert opernega pevca g. Neraliča.

Naš priljubljeni operni pevec Neralič pripravlja v sredini meseca oktobra ljubiteljem glasbe izredno presenečenje. Prirediti namerava večer opernih arij od sledečih komponistov: Parma (Urh, grof Celjski), Zajc (Zrinjski), Puccini (Tosca), Rosini (Seviljski brivec), Čajkovskij (Evgenij Onjegin), Verdi (Rigoletto, Ples v maskah) in Wagner (Tannhäuser). G. Neralič nam je dovolj poznan kot prvovrstna moč naše opere. Ta koj s svojim prvim nastopom lansko leto v »Prologu« v Bajazzih si je pridobil simpatije publike. Dne 5. septembra je gostoval v Zagrebu, o čemur smo svoječasno že poročali. G. Neraliča je pozvala uprava zagrebške opere, da gostuje v ulogi »Rigoletto«. Uspeh je bil tak, da je celokupna zagrebška kritika soglasno izrazila g. Neraliču največje priznanje ter mu prorokovala veliko bodočnost. Najmerodajneiši glasbeni kritiki, kot poznani komponist Lujo Šafranek-Kavić, Žiga Hirschler, dr. Krešimir Krenedič so izrekli njegovi umetnosti največje priznanje. Enako, kot Zagrebčani, cenijo umetnost g. Neraliča tudi Mariborčani in zato smo prepričani, da bo s svojim koncertom dosegel vsestranski uspeh. —

Nevaren sosed.

Iz Slavinskega vrha v liutomerskem srezu je prišla v mariborsko bolnišnico 36letna viničarka Marija Sernec, ker jo je sosed hudo pretepel in ranil. Kost na čelu ima poškodovano, lažje rane pa po glavi, desni roki, hrbtu in nogi. Sosed je dal temeljito duška svoji mržnji, na sodišču bo pa odgovor precej težak. —

Umrla sta

danes zjutraj ob ½5. uri: Raimund Leinschitz, poslovodja trgovine Macun, star 56 let in 87letni zasebnik Ludvik Maister v Krčevini. Pogreb prvega bo ob 5., drugega pa ob 3. uri v soboto popoldne na mestnem pokopališču na Pobrežju. —

Velika invalidska tombola.

Udruženje vojnih invalidov v Mariboru priredi v nedeljo dne 2. okt. ob ½15. uri na Trgu Svobode veliko invalidsko tombolo v korist in v podporo najrevnejšim vojnim žrtvam. Glavni dobitki so razstavljeni v izložbi trgovca K. Preis v Gosposki ulici. Občinstvu in vsem interesentom se priporoča, da si srečke vsled malega števila čimpreje prekrbe. Dobe se komad po 3 Din — v vseh tobačnih trafikah. —

Vedeževalci in praznoverci

Dama iz Indije — Praznoverni boksači, artisti in drugi

Praznoverje je neiztrebljivo. Brez njega ni ne dobe, ne rodu. Celo tam, kjer prevladuje najmodernejši način življenja, ima praznoverje nepričakovano močne postojanke. Tako n. pr. prinašajo vsi veliki angleški in ameriški listi dnevno cele stolpce oglasov pod skupnim naslovom: »Vedeževanje«. V nekako pomirjevanje čitateljev stoji navadno še zraven: »Potrjeno od občinskega urada«. Mnogi oglasi so obširni in dajo že s tem sklepati, da delajo vedeževalci dobre kupčije.

Vedeževalci so raznovrstni. Tu je madame, ki bere iz rok. Njene konsultacije stanejo samo 1 dolar, dober uspeh je pa zajamčen. Madame je poslovno dobro uvedena in zato je njena reklama kratka in jedrnata. Romantično se pa glasi sledeči oglas: »Jeanetta, dama iz Indije. Od otroških let je obdarovana s tajnostnimi silami. Jamči vam za izpolnitev vsake želje ter vam opiše preteklost, sedanjost in bodočnost. Ločene združuje, naznanja pa tudi bivališča odsotnih in zgrešenih prijateljev in rojakov. Srečo ustvarja med možem in ženo, spore poravnava med zaljubljenimi ter razlaga, ali so neuspehi in bolezni naravnega ali pa tajnostnega izvora«. — Ta vedeževalka svojega cenika ne razglaša javno. Njena konkurentinja pa ponosno povdarja svojo 21letno prakso ter obeta svojim obiskovalcem največja presenečenja.

Tudi moški se bavijo z vedeževanjem. Vsak vedeževalec si daje naslov profesorja. Eden obeta nasvete v kupčijskih, rodbinskih, ljubezenskih in zdravstvenih zadevah. Za en dolar je pripravljen dekletu razodeti ime bodočega, fantu pa ime bodoče. Brez zvišanja cene pove tudi več. Kdor pa z njim ni zadovoljen, se lahko obrne do madame Charlotte, ki razglaša svoje uspehe tudi v najbolj kočljivih slučajih in zadevah. »Jaz sem« — pravi ta dobrotnica v svojem oglasu — »veliko število ločenih zopet združila in če se vas kje drugje slabo postreže, obrnite se zaupljivo do mene. Plačilo po zadovoljivem uspehu.« In vse te dobrotne institucije so potrdili uradi. Ker se vedeževalski posli dobro izplačajo, je z njimi seveda tudi davčni urad zadovoljen.

Posebnemu praznoverju so pa vdani tudi posamezni poklici današnje dobe. Tako n. pr. rokoborci, atleti in drugi sportisti za svoje nastope s posebnim praznoverjem izbirajo datume. Praznoverje je vezano pri njih na razne slučajnosti in okolščine, enako lovcem, ki n. pr. puško zopet postavijo v kot, če jim skoči mačka preko pota ali pa, če kot prvo zagledajo zjutraj staro žensko. Mnogi boksači nosijo pri vseh svojih nastopih ene in iste sportne kratke hlače. Ko se svila končno raztrga in je treba nabaviti druge, se pa skrbno pazi, da nove hlače najtočneje odgovarjajo starim cunjam po barvi in kakovosti. Nekateri nosijo celo lastne bandaže s seboj in se ne dajo od drugih v areni opremiti za borbo.

Marsikateri filmski igralec ne nastopi, če se mu slučajno v garderobi razbije zrcalo. Filmska zvezda Lucy Doraine je trdno prepričana, da se ob petkih, na 13. in vsako tretjo sredo v mesecu ne sme nastopati, če hoče imeti pri filmu srečo.

Tudi letalci so vdani raznovrstnemu praznoverju. Naštevanje vseh praznovernih izrazov in načinov bi bilo brezkončno, ker ima vsak nekaj posebnega. V splošnem je najbolj značilno to, da med njimi ne bo niti enega, ki ne bi nosil seboj kakšnega amuleta. Artisti, mojstri vratolomnih produkcij na trapecu, žonglerji, krotilci divjih zveri in podobni, v praznoverju ne zaostajajo za letalci in igralci. Poleg osebnih, so tudi pri njih splošni praznoverski tipi. V gostilnah, kjer čakajo artisti vseh vrst na agente artističnih podjetij, se od splošnega praznoverja marsikaj opazi. Če se n. pr. na mizi prevrne čaša vina, začno vsi artisti pomakati v lužo prste, da dobijo nekaj zlite vinske mokrote na čelo in na glavo. To je znak sreče dobre namestitve.

O velikem razmahu praznoverja priča celo moda. Na najrazličnejših sportnih oblekah so všita danes čudna znamenja: raki, škorpijoni, levi itd. To so znaki planetov, v znamenju katerih se je človek rodil. S tem je dokazano, da se 20. vek v mnogih mislih strinja s staroslavnimi Egipčani.

Prekooceanski polet v ječo

Kapetan Bauchacaurt-Bloch je po ponesrečenem poletu francoskih pomorskih oficirjev Mouneyresa in Petita, ki sta hotela iz Francije poleteti v Južno Ameriko in strmoglavila v ocean, izjavil, da ima namen rehabilitirati čast francoske avijacije in poleteti v Buenos Aires. Kapetan vojne mornarice Bouchacourt-Bloch je opisal vse tehnične podrobnosti aparata, s katerim bo izvršil polet in celo objavil sliko svojega aparata, svojo sliko in sliko častnika, ki ga bo spremljal. Kapetan je napravil za svoj prekooceanski polet veliko reklamo in dobil od privatnikov in denarnih zavodov velike vsote denarja. V izredno elegantni uniformi mornariškega poročnika, s številnimi odlikovanji na prsih, se je gibal Bouchacourt v družbi najelegantnejših dam in posečal prvovrstna zabavišča. Seznanil se je tudi z dekletom iz premožne in ugledne rodbine, ki se je do blaznosti zaljubila v oceanskega junaka. Prišlo je že tako daleč, da sta slavila zaroko in v kratkem bi se vršila tudi poroka. Vsi so bili z načrti bistroumnega oficirja zadovolini, razen policije. Policija je dobila od vojnega ministrstva nalog, da se zanima za prekooceanski polet. V ministrstvu je nekdo videl sliko kapetana in se začudil, ker mu je bil kapetan Bouchacourt-Bloch popolnoma tuj, pred vsem pa je bilo sumljivo dejstvo, da se junak pripravlja za polet, o katerem ni vojno ministrstvo ničesar vedelo. Posledica tega je bila, da je policija nekega jutra aretirala v razkošnem stanovanju mladega avijatika, kajti ugotovilo se je, da je »kapetan« znani slepar Georges-Salamon-Gilbert-Ploch, ki je radi najrazličnejših goljufij že odslužil 3 leta težke ječe in bil šele lani izpuščen. Tako se je drzni polet nadebudnega pilota ponesrečil poprej nego je sedel v letalo; za prisleparjene denarje pa bo moral ponovno v ječo, kjer bo lahko snoval nove načrte za rehabilitacijo francoske avijatike.

Potujoči ledenik.

Velike ledene plasti 3636 m visokega Altela v bližini Berna, so se pričele pomikati navzdol in ogrožajo alpske pašnike. Da se prepreči veliko nevarnost, bodo iz varnostnih razlogov ledenik razstrelili.

Sport

ISSK Maribor — SD. Rapid

Po presledku štirih mesecev se srečata v nedeljo dne 2. oktobra najostrejša nasprotnika in rivala za prvenstvo Mariborske oblasti ISSK Maribor in SD Rapid. Glede na dobro formo obeh moštev vlada za finale poškodbenega fonda upravičeno zanimanje. Maribor nastopi tokrat v spremenjeni in namočnejši postavi. Ravnotako bo Rapid izbral najsolidnejše enajstorico, ki bo nudila Mariboru gotovo enakovredno igro. Zmagovalcu bo predsednik Medklubskega odbora g. Nerat po tekmi izročil dragocen pokal, ki je razstavljen v trgovini Vahtar v Gosposki ulici.

Olimpijski dan.

V nedeljo 16. okt. se bodo po vsej državi vršili olimpijski dnevi v korist naše reprezentance, ki bo zastopala barve našega sporta na olimpijadi v Amsterdamu leta 1928. Olimpijski dan priredi tudi tukajšnji Medklubski odbor v precejšnjem obsegu. Predpoldan se bo vršil stafetni tek po ulicah Maribora, popoldan pa hazenska tekma in vrsta nogometnih prireditev. Po dosedanjem načrtu bodo nastopila vsa moštva v tekmah po 45 minut. Merkur proti Svobodi, Maribor proti Železničarjem, Rapid proti zmagovalcu prvega kola in končno zmagovalcu drugega in tretjega srečanja, kar bo zahtevalo 4×45 minut časa ali dve tekmi. O eventuelnih izpremembah in podrobnostih olimpijskega dne bomo še poročali.

Cvetje za zločinko.

V Piseku na Češkem je 13 let mlajša soproga ustrelila svojega moža, profesorja matematika, Lepesca. Ko se je nekega večera vrnil profesor z dela in sedel z namenom, da prečita dnevnike, se mu je njegova soproga prikradla za hrbet in ga ustrelila v tilnik. Po zločinu se je zglasila na policiji in izjavila, da je usmrtila soproga, ker se je hotel ločiti, dočim ona ni mogla najti drugega izhoda, temveč je segla po orožju. Ko so v mestu doznali za zločin, so v jetnišnico prihajali za morilko dragoceni šopki. Uvedena preiskava pa je ugotovila, da so pošiljali zločinki cvetje dijaki, ki so ji hoteli izkazati hvaležnost, ker jih je za vedno rešila strogega profesorja.

Najkrasnejši film sezije

VSTAJENJE

Dolores del Rio
kot Katiuša je nedosegljiva!
Pomnožena godba!

Rod la Rocque
kot knez Nehljudov
Se ne videna režija!

po romanu grofa Leva Tolstoj-a

KINO APOLO od četrtka naprej

Ruski zakladi naproda

Na pol državna, na pol privatna velika dunajska zastavljalnica Dorotheum sklepa na tihem z Rusijo velike kupčije. Rusija hoče na Dunaju koncentrirati razprodajo velikih dragocenosti in umetnin. Dosiej se je že precej ruskih dragocenosti prodalo v Londonu in Berlinu. Radi prekinienja diplomatskih odnošajev med Rusijo in Anglijo je angleški trg odpadel, v Berlinu pa Rusi baje niso bili zadovoljni. Posebna komisija Dorotheuma je že odpotovala v Rusijo, da sklene prvi nakup ruskih dragocenosti za 50 tisoč dolarjev. Sovietska uprava je v Moskvi nakupičila velikanske množine najrazličnejših dragocenosti in umetnin iz vseh gradov in samostanov ogromne države. Nekaj se je odbralo in obdržalo za domače muzeje, vse drugo se bo pa prodalo. Ruske zaloge dragocenosti in umetnin so ogromne, ker je rusko plemstvo enako samostanom sto in stoletja kupičilo vse, kar je bilo drago in znamenito. Rusija rabi denar za gospodarski razvoj in ne pozna nikakih sentimentalnosti do mrtvega bogastva. Na Dunaju so se nekaj časa obotavljali v strahu pred angleško zamero, potem so se pa krepko oprijeli dobre kupčije.

Banket ameriških legijonarjev v Parizu.

Udruženje francoskih vojnih udeležencev je povabilo amerikanske legijonarje na banket v Invalidski palači. Vseh 30 tisoč seveda ne. Pač pa delegacijo od 4200 mož. Ta delegacija je večerjala skupaj ob 1800 metrov dolgih mizah. Serviralo se je 800 kg ribjega mesa, za omako se je porabilo 2500 jajc, 300 litrov olja, 100 litrov kisa itd. Pojedli so še 200 kg sira, 600 kg sadja, 2000 kg sočivja in 1000 kg kruha. Prepoved alkohola je ostala doma v Ameriki in je bilo na mizah 6000 steklenic vina. Steklenice so nosile male zastavice z napisi krajev, kjer je vino zraslo. Na delu je bilo okrog 500 kuharjev in natakarjev. Temu primerni so bili tudi stroški pojedine blizu 3 milijonov frankov.

Židovski čudež

Sedaj so tudi židje dobili svoj Konnersreuth. V južno-češkem mestecu Roneperg so pri prezidavi židovskega templja našli velik kamen s hebrejskim napisom, ki trdi, da se je leta 1744 v vrelcih poleg templja 310 krat okopal ustanovitelj židovske sekte Chasidimov ter ugotovil, da voda s čudežno močjo ozdravlja vse bolezni in tudi neplodovitne žene pretvori v rodovitne. Komaj so starinski napis raztolmačili, je že začelo prihajati židovsko prebivalstvo v velikem številu in od daleč v Roneperg k čudodelnemu vrelcu. Židovski gostje Karlovih in Marijinih vari so se tudi preselili v Roneperg. Židovska duhovščina je že začela s temeljito preiskavo glede starinskega napisa in vrelca, par podjetnih vernikov pa že pred izidom preiskave v stekleničicah z velikim uspehom in dobičkom prodaja čudodelno vodo.

„Wacht am Rein" s krampom in lopato

Strašne nevihte in poplave so ta teden hudo udarile tudi malo avstrijski republiki sosedno kneževino Liechtenstein. Vlada te male državice se je telegrafično obrnila za vojaško pomoč na avstrijsko vlado. Vsled tega brzojava so prvič po vojni avstrijski vojaki prestopili mejo. Pravzaprav bi se moralo po mirovnih pogodbah vprašati za dovolienje vojaškega prestopa meje Društvo narodov. Ker pa poplava ne čaka, je brez dovoljenja odkorakalo najprej sto, potem pa še 60 mož avstrijskega lovskega bataljona v Bregenzu na pomoč v kneževino Liechtenstein. Ne s topovi in bajoneti, temveč z lopatami in krampi so se postavili avstrijski vojaki ob Reni. »Wacht am Rein« je dobila novo vsebino, ker je nastopila v varstvo in ne v pogubo človeških eksistenc. V Schansbucku in Ruggellu, v Feldkirchu in Bangsu je pridno in uspešno delala ta nova renska straža.

Ženitne ponudbe iz sočutja

Angleški dnevniki so nedavno opozorili javnost, da živi mlada vdova nekega angleškega kapetana, ki je bil za svoje zasluge odlikovan z Viktorijinim križem, v velikem pomanjkanju. Opozorilo je imelo zadovoljiv učinek. Dogaja se sicer, da dobivajo bogate vdove ženitne ponudbe, vendar v navedenem slučaju denar ni igral nikake vloge. Toda kapetanova vdova je prejela kljub temu dve pismi, v katerima ji pisca ponujata roko in srce. Eden izmed ponudnikov je bil pokojnikov vojaški kolega, drugi pa je učitelj in hišni posestnik. Na vprašanje novinarjev, ali bo katero navedenih ponudb sprejela, je vdova, ki ima malo hčerko, izjavila, da ji je bil prvi mož tako dober, da ne mara v zvezi z drugim doživeti razočaranj. Razen omenjenih ponudnikov so se pri vdovi javile tudi druge osebe, ki so njeno bedo olajšale z denarnimi podporami in ji obljubile, da ji bodo preskrbele službo.

V smrt radi mature.

Nedavno se je na Dunaju zastrupila s plinom 18letna dijakinja. Vzrok samomora je pripisati strahu, ki ga je imelo dekle pred maturo, katero je morala polagati naknadno. Iz materinske ljubezni in žalosti nad izgubo edinke je tudi mati hotela storiti samomor.

Najlepša kravata.

Italijani so srečno našli najlepšo kravato. Tvrdka Salteria v Milanu je razpisala veliko nagrado za načrt najlepše kravate. Razpisa in tekme se je udeležilo 1550 kravatnih umetnikov iz 28. dežel s 7000 načrti. Prvo nagrado 10.000 lir je dobil italijanski risar Torro, drugo pa neka Francozinja iz Lyona. Posebna komisija je dolge mesece pregledovala in izbirala načrte. Italija ima torej veliko zaslugo, da je odkrila prvo in najlepša kravata.

Maksim Gorki:

Otroška leta

11 Poslovenil dr. I. D.

Vstal je, visok, izmozgan, čisto podoben svetniku, se priklonil babici in jo začel prositi z nenavadno globokim glasom:

»Akulina Ivanovna, počasti nas in zavrti se enkrat! Tako, kakor si včasih z Maksimom Savatejevim. Razveseli nas!«

»Kaj ti pride na misel, dragi Grigorij Ivanič?« — se je smejala in branila babica. »Kako naj ti jaz plešem! Ljudje se bodo smejali . . .«

No, vsi so jo začeli prositi in naenkrat je mladostno vstala, popravila krilo, se vzravnala, vrgla nazaj težko glavo, vzkriknila in šla po kuhinji:

»Le smejte se, na zdravje! No, daj, Jaša, iztresi muziko!«

Stric se je ves poživil, se pretegnil, zaprl oči in zaigral počasneje; Ciganček je takoj obstal, poskočil, zaplesal okrog babice, ona pa je plavala po tleh brezumno, kakor po zraku, razširila roke, dvignila obrvi in gledala nekam v daljavo s temnimi očmi. Meni se je zdela smešna, bušil sem v smeh: mojster mi je strogo zagrozil s prstom in vsi odrasli so se nejevoljno ozrli proti meni.

»Ne razbijaj preveč, Ivan!« je dejal mojster in se nasmehnil: Ciganček je poslušno odskočil v stran, sedel na prag, pestunja Evgenija pa je zapela z visokim, prijetnim glasom.

Babica ni plesala, ampak je takorekoč nekaj pripovedovala. Glej, tiho, zamišljeno gre, se pozibava, pogleduje okrog izpod roke, in vsa njena široka postava negotovo koleba, noge previdno tipljejo pot. Naenkrat se je ustavila, se nečesa ustrašila, obraz ji je vztrepetal, se zgubal, in v istem hipu zasijal v dobrem, prijaznem nasmehu. Odmaknila se je k stricu, kakor da bi delala prostor nekomu drugemu, kakor da bi vodila z roko nekoga: spustila je glavo, onemela, prisluškovala se veselo nasmehnila, naenkrat je odskočila z mesta, zakrožila v vrtincu, vsa njena postava se je vzravnala, zrastla, in že ni bilo mogoče več odvrniti oči od nje — tako je bila bujnolepa in mila v tem trenutku čudovitega povratka k mladosti.

A pestunja Evgenija je trobila pesem dalje.

Po plesu je babica sedla na svoje mesto k samovarju; vsi so jo hvalili, ona pa si je popravila lase in rekla:

»Dosti je! Niste še videli pravih plesalk. Glejte, pri nas v Balahnji je bilo neko dekle — pozabila sem že, čigavo in kako se je imenovalo — če ste jo gledali pri plesu, bi skoraj jokali od veselja! Gledoč jo, pa se ti zazdi vse praznično in ničesar več si ne poželiš! Nevoščljiva sem ji bila, jaz grešnica!«

»Pevci in plesalci so prvi ljudje na svetu«, je resno rekla pestunja Evgenija in je začela nekaj peti o kralju Davidu, stric Jakob pa je objel Cigančka in mu govoril:

»V gostilno bi šel plesat — z uma bi spravil ljudi!«

»Glas bi rad imel!« je potožil Ciganček. »Ko bi mi dal Bog glas, bi popeval deset let, potem pa bi šel v samostan.«

Vsi so pili vodko, posebno veliko Grigorij. Babica mu je nalivala kozarec za kozarcem in ga svarila:

»Glej, Griša, čisto mi oslepiš!«

On je odgovarjal prepričevalno:

»Pusti! Ne potrebujem več oči — vse sem že videl . . .«

Pil je, ne da bi postal pijan, pač pa vedno bolj zgovoren, skoraj vedno mi je pravil o očetu:

»Velikodušnega srca je bil mož, dragec moj, ta Maksim Savatejič . . .«

Babica je vzdihovaje pritrjevala:

»Da, res, božji otrok . . .«

Vse to je bilo zelo zanimivo, delalo me je pozornega in od vsega tega se mi je vsadila v srce neka tiha, blagodejna otožnost. Žalost in veselje sta živela v ljudeh neločljivo, skoraj vrstila sta se, delala prostor drug drugemu z neulovljivo, nerazumljivo hitrostjo.

Nekoč je stric Jakob, še ne preveč pijan, začel trgati na sebi srajco, si besno ruvati lase, redke, svetle brke, se grabiti za nos in visečo ustnico.

»Kaj je to, kaj?« je rjul in točil solze. »Čemu vse to?«

Bil se je po ustih, po obrazu, po prsih in tulil:

»Ničvreden sem in podlež, izgubljena duša!«

Grigorij je rjul:

»Aha, glej, glej!«

Babica pa, tudi že pijana, je lovila sina za roko in ga pogovarjala:

»Dovolj, Jaša! Gospod že vé, kaj dela!«

Če je pila, se je izpremenila še bolj: njene temne oči so se smejale, razlivale na vse dušo ogrevajočo svetlobo, pahljala si je z žepnim robcem v obraz in je pevaje govorila:

»O Bog, o Bog! Kako lepo je vse! No, poglejte no vendar, kako lepo je vse to!«

To je bil krik njenega srca, geslo vsega njenega življenja.

Mene je zelo potrlo vpitje in solze brezskrbnega strica. Vprašal sem babico, zakaj je jokal, psoval in bil samega sebe.

»Vse bi rad vedel!« je nerodno in proti svoji navadi odgovorila babica. »Počakaj, prezgodaj že se vtičeš v take reči!«

To je še bolj vzbudilo mojo radovednost. Šel sem v delavnico in se pritisnil k Ivanu, pa tudi on mi ni hotel odgovoriti, tiho se je smejal, postrani pogledoval na mojstra, me porinil iz delavnice in kričal:

»Pusti me in pojdi! Glej, v kotel te bom vrgel in pobarval!«

Mojster je stal pred široko, nizko pečjo, v kateri so bili trije umazani kotli, mešal v njih s tanko, črno mešalko, jo potegnil iz njih, gledal, kako kapljejo s konca barvaste kaplje. Ogenj je svetlo gorel, se odbijal na oprsju usnjenega predpasnika, ki je bil pester kakor obleka duhovnika. V kotlih je cvrčala barvasta voda, ostra para se je v gostem oblaku vlekla proti vratom.

Mojster je pogledal name izpod očal z motnimi, rdečimi očmi in neuljudno rekel Ivanu:

»Dobro! Ali ne vidiš!«

In ko je Ciganček stekel na dvorišče, je sedel Grigorij na vrečo sandalovine in me poklical k sebi:

»Pojdi sem!«

Posadil me je na kolena, pritisnil toplo, mehko brado na moje lice in razložil:

»Tvoj stric je do smrti pobil svojo ženo, jo trpinčil in sedaj ga peče vest, razumeš? Treba je, da vse razumeš, glej, sicer boš izgubljen!«

Z Grigorijem sem se razumel dobro kakor z babico, vendar ne tako prijetno, kajti zdelo se je, da vidi izpod očal vse skozi in skozi.

»Kako jo je pobil?« je govoril počasi. »Tako: legel je ž njo spat, ji pokril glavo z odejo, stiskal in tolkel. Zakaj? Tega sam ne ve.«

In ne oziraje se na Ivana, ki se je bil vrnil z naročjem drv, sedel pred ogenj in grel roke, je mojster nadaljeval in mi vlival v uho:

»Mogoče, da jo je bil zato, ker je bila boljša nego on, pa je bil nevoščljiv. Kaširini, bratec, nimajo radi dobrega človeka, nevoščljivi so mu, sami ne morejo biti taki, zato skušajo take ljudi iztrebiti! Vprašaj babico, kako so oni tvojega očeta spravili s sveta! Vse ti bo povedala, kajti ona ne ljubi krivice in je ne razume. Kakor svetnica je, čeprav pije vino in njuha tobak. Blažena je, bi rekel. Le trdno se je drži . . .«

Spustil me je na tla, in odšel sem na dvorišče, potrt, splašen. V veži me je dohitel Vanjuška, me prijel za glavo ter mi tiho šepnil:

»Ne boj se ga, dober je, glej mu naravnost v oči, to ima rad.«

(Dalje prihodnjič.)

Največji omnibus.

V Londonu je bil pred dnevi izročen prometu največji omnibus sveta. Vozilo je iz aluminija, ima dve etaži, nosi pa ga šestero koles. Prostora ima za 66 oseb. Angleške tovarne izdelujejo tudi sličen avtobus iz jekla, ki bo v najkrajšem času preizkušen in ako se obnese, tudi izročen prometu.

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5·—

Ženitve, dopisovanje in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10·—

Šolske torbice
nahrbtnike, jermene za knjige itd. na debelo in drobno pri IVAN KRAVOS, — Aleksandrova cesta 13. 830.

Marljiva šivilja
gre šivat na dom perilo, obleko in drugo po zelo nizki ceni. — Naslov v upravi »Večernika«. 1177

Priznano izvrstno kislo zelje
priporoča M. Berdajs, Maribor, Trg Svobode. 1175

Mlad oskrbnik,
vešč vodstva posestva, z spričevali, išče nameščenja. — Ponudbe na upravo lista pod značko »Oskrbnik«. 1187

Išče se pošten kompanjon
za popolnoma novo vrsto lesne industrije v malem obsegu, vendar dobičkanosno. Kapitala treba 50.000 do 100.000 Din. Ponudbe pod »D D« na tajništvo SDS. Cankarjeva I, Maribor. 1179

Stari klavirji
se dobe na posodo za 75—100 Din mesečno. Gosposka ul. 56, I. 1180

Prodam moško kolo,
tri zimske površnike in pisalni stroj. Sodna ul. 25 vrata 11. 1181

Pečenega prašička,
najboljše krape, ima za 1. oktober gostilna »Linhartov dvor« na Tržaški cesti. Istotam koncert. Priporoča se gostilničar. 1182

Soba
za eno ali dve osebi, s posebnim vhodom in elektr. lučjo, se odda. — Linhartova ul. 12. 1183

Trgovskega učenca
s potrebno predizobrazbo sprejme takoj modna in galanterijska trgovina Slavko Černetič, Maribor, Aleksandrova cesta štev. 23. 1184

Odda se lepa soba
z električno rasvetljavo in prostim vhodom takoj. A. Lipovž, Trg svobode 3, II. levo, vrata 14. 1187

Miren zakonski par
išče s 1. novembrom t. l. stanovanje obstoječe iz sobe in kuhinje. Naslov pove uprava lista. 1188

1185
Potnik
manufakturist
s prima referencami,
zmožen slovenščine in nemščine se takoj sprejme. — F. Dirnplatz, hotel Halbwidl, Maribor.

Le specijalist zamore strokovno popraviti Vaše pisalne stroje!
Mehanik Ivan Legat
Maribor 1101
Vetrinjska ul. 30
telefon int. 434
Zaloga novih in rabljenih pisalnih strojev

Spominjajte se CMD!

„PEKLENICA“
črni premog kosovec 4800 kalorij, novo odprt rov v znatno zboljšani kakovosti, nobenega smradu po sobah, brez kamenja in brez žlindre, najcenejše kurivo.
Cena: Din 28·— franko Mursko-Središče
„ 37·— franko dom iz vagona
„ 42·— na drobno iz skladišča
za 100 kg.
Glavno zastopstvo: BOŽ. GUŠTIN
Pisarna Cankarjeva ul. 1 Skladišče Cankarjeva 24
Telefon št. 400 1150 **Telefon št. 400**

Pisarniške potrebščine
najboljše kvalitete kupite le pri 1125
Zlati Brišnik, Maribor, Slovenska ul. 11
Vse tiskovine po naročilu.

Kolesarsko društvo „EDELWEISS 1900“
bo priredilo v nedeljo, dne 2. oktobra 1927
v verandi in salonu „Union“
veliko vinsko trgatev
Pomnožena godba, krasne dekoracije.
Vstopnina Din 6·—
(družinske vstopnice za tri osebe samo Din 12·—).
Začetek ob 15. uri. 1135 Začetek ob 15. uri.

VELIKA KAVARNA 1186
SVENGALI
Četrtek, 29. in petek, 30. sept.

Baterije
1152
za žepne svetiljke na debelo in drobno pri
Drago Rosina
Maribor, Vetrinjska 26

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik Stanko Detela v Mariboru.